

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 3CdoPr/3/2025                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 1320210439                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.05.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Renáta Gavalcová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:1320210439.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D., narodenej P., zastúpenej spoločnosťou BAJO LEGAL, s. r. o., Bratislava, Landererova č. 8, IČO: 36860581, proti žalovanej Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, Generálny biskupský úrad, Bratislava, Palisády č. 46, IČO: 00179213, zastúpenej spoločnosťou MCGA legal, s.r.o., Bratislava, Partizánska č. 2, IČO: 36715662, o doplatenie mzdy v sume 2.250 eur, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-21Cpr/32/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. októbra 2024 sp. zn. 14CoPr/1/2024, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. septembra 2023 č. k. B3-21Cpr/32/2020-66 zamietol žalobu žalobkyne; a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala proti žalovanej zaplata sumy 2.250 eur (brutto) titulom doplatenia mzdy za obdobie od 01. 01. 2020 do 31. 10. 2020. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 3, § 120 ods. 1 Zákonníka práce, § 6 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 2, § 7 ods. 1, ods. 2 zákona č. 308/1991 Z. z. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, § 1, § 6 ods. 1, § 8 bod 1. zákona č. 370/2019 Z. z. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností (účinný od 01. 01. 2020), nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 324/2019 Z. z.. Poukázal na to, že v danej veci predmetom sporu bol nárok žalobkyne na doplatenie mzdy vo výške 2.250 eur brutto za obdobie od 01. 01. 2020 do 31. 10. 2020, ktorý žalobkyňa odôvodňovala tým, že žalovaná ako zamestnávateľ jej pri stanovovaní mesačného platu v zmysle platových dekrétov neaplikovala na jej pracovné miesto evanjelickej farárky pri kategorizácii tohoto pracovného miesta ustanovenie § 120 ZP, čím nezohľadnila pri stanovení jej mzdy stupeň náročnosti predpokladaný Zákonníkom práce. Podľa žalobkyne by jej pracovná činnosť mala byť zaradená podľa Zákonníka práce pod stupeň náročnosti 4 v zmysle prílohy

č. 1 písm. d) s koeficientom 1,6, teda jej minimálny mzdový nárok by bol 928 eur, a teda rozdiel medzi minimálnym mzdovým nárokom za mesiace január až august 2020 bol 228 eur mesačne brutto a za mesiace september a október 2020 by bol 213 eur mesačne brutto. Žalobkyňa si žalobou uplatnila rozdiel medzi minimálnym mzdovým nárokom vypočítaným podľa žalobkyne v zmysle § 120 ZP a mzdou vyplatenou žalobkyni žalovanou. Povinnosť aplikácie pri určení výšky mzdy žalobkyni koeficient stanovený § 120 ods. 4 ZP žalobkyňa odvodzovala z § 6 ods. 1 zákona č. 370/2019 Z. z..

1.2. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že žalobkyňa bola na základe Pracovnej zmluvy zo dňa 20. 08. 1996 v znení Dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 28. 05. 2004 zamestnancom žalovanej ako evanjelický kňaz. Súd poukázal na to, že účelom prijatia zákona č. 370/2019 Z. z. účinného od 01. 01. 2020, bola úprava finančnej podpory poskytovanej štátom na podporu činnosti registrovaných cirkví a náboženských spoločností, teda nie zmena spôsobu určovania výšky mzdy duchovných zamestnancov cirkvi podľa Zákonníka práce (§ 120 ods. 4), ale zmena spôsobu prispievania štátu cirkvám, okrem iného i na platy duchovných (§ 6 ods. 1). S účinnosťou od 01. 01. 2020 boli Generálnym presbyterstvom ECAV na Slovensku uznesením zo dňa 06. 12. 2019 schválené zásady ECAV na Slovensku k odmeňovaniu duchovných v zmysle zákona 370/2019 Z. z. č. 1/2020 uverejnené v Zbierke civilnoprávných predpisov žalovanej ako oznámenie v znení opravy oznámenia o schválení zásad ECAV na Slovensku č. 1/2020 uverejnené v zbierke civilnoprávných predpisov žalovanej dňa 21. 02. 2020, v čiaske 2/2020, pod č. 7/2020, a to s účinnosťou od 01. 01. 2020. Zásady ECAV na Slovensku obsahovali okrem iného: zaradenie duchovných do platových stupňov, ako i prílohu 1 s tabuľkou platov duchovných v závislosti od zaradenia do platových stupňov. Zaradenie duchovných zamestnancov žalovaná kategorizovala v súlade s oznámením č. 1/2020 ako vnútorným cirkevným predpisom žalovanej a jej oprávnenia vyplývajúceho z § 7 ods. 2 zákona č. 308/1991 Z. z. Ustanovenie § 3 ods. 3 ZP upravuje pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností vykonávajúcich duchovenskú činnosť s tým, že tieto pracovnoprávne vzťahy týchto osôb sa spravujú Zákonníkom práce, len vtedy, ak Zákonník práce, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkví a náboženských spoločností neustanovujú inak. Z tohto ustanovenia jednoznačne vyplýva subsidiárna pôsobnosť Zákonníka práce vo vzťahu k vnútorným predpisom žalovanej, zákona č. 370/2019 Z. z., zákona č. 308/1991 Z. z., ako uvádzala žalovaná, s čím sa súd prvej inštancie stotožnil a čo znamenalo, že ustanovenia Zákonníka práce sa na pracovnoprávne vzťahy duchovných zamestnancov, a teda i žalobkyne, mohli vzťahovať a nimi sa riadiť vtedy, ak by neexistovali osobitné predpisy, či vnútorné predpisy cirkvi.

1.3. Súd mal preukázané, že žalovaná v súlade s § 6 ods. 1, ods. 2, § 7 ods. 1, ods. 2 zákona č. 308/1991 Z. z., § 6 ods. 1 zákona č. 370/2019 Z. z., schválila a vydala formou oznámenia zásady ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v zmysle zákona č. 370/2020 Z. z. v znení opravy oznámenia publikovaného v zbierke cirkevnoprávných predpisov žalovanej, účinných od 01. 01. 2020, v ktorých v prílohe v súlade s uvedenými zákonmi upravila platy duchovných, ich kategorizáciu a formu odmeňovania s tým, že zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde bol súčasne dodržaný. Vzhľadom na skutočnosť, že pri priznaní základného mesačného platu žalobkyni, v zmysle vyššie označených platobných výmerov, bola mesačná mzda žalobkyni priznaná v súlade so zákonom č. 370/2019 Z. z., zákonom č. 308/1991 Z. z. a oznámením o schválení zásad ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v zmysle zákona č. 370/2019 Z. z., súd prvej inštancie dospel k záveru, že za uplatňované obdobie od 01. 01. 2020 do 31. 10. 2020 bola táto mzda žalobkyni vyplatená riadne, nevznikol jej nárok na doplatenie vyššej mzdy podľa § 120 ods. 4 ZP, keďže platové pomery duchovných zamestnancov cirkví sa riadia osobitnými predpismi, vnútornými predpismi cirkví a náboženských spoločností a podľa § 3 ods. 3 ZP uplatňovanie ustanovení Zákonníka práce je len podporné, čo v prípade žalobkyne pri výpočte výšky mzdy podľa § 120 ZP nebolo splnené. Keďže žalobkyni bol Platobnými výmery žalovanej s účinnosťou od 01. 01. 2020 a 11. 09. 2020 priznaný základný plat v súlade s vnútorným cirkevným predpisom žalovanej oznámením zásad ECAV na Slovensku č. 1/2020 so zachovaním minimálnej mzdy podľa zákona č. 663/2007 Z. z., súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Záverom súd prvej inštancie dodal, že nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III ÚS 64/00 nepotvrdzoval, že pri výpočte a priznávaní výšky základného platu duchovným zamestnancom cirkví a náboženských spoločností je potrebné uplatňovať celý právny poriadok Slovenskej republiky, teda výlučne Zákonníka práce aj napriek tomu, že

§ 3 ods. 3 ZP odkazuje na subsidiárnu pôsobnosť Zákonníka práce vo vzťahu k osobitným predpisom upravujúcim pracovné vzťahy duchovenských zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ako i vnútorných predpisov cirkví a náboženských spoločností.

1.4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne, rozsudkom z 22. októbra 2024 sp. zn. 14CoPr/1/2024 rozhodol tak, že:

„I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Mestského súdu Bratislava IV z 26. septembra 2023, č. k. B3-21Cpr/32/2020-66, m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni titulom doplatenia mzdy sumu 2.250 eur (brutto), do troch dní.

II. Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanej nárok na náhradu trov (prvoinštančného a odvolacieho) konania v rozsahu 100 %.”

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v danej veci potom sporným, zostalo výlučne právne posúdenie veci, a to vyriešenie právnej otázky, či na mzdové nároky duchovných (vrátane žalobkyne) bolo/nebolo potrebné aplikovať ustanovenia § 120 ods. 1, ods. 4 Zákonníka práce o minimálnych mzdových nárokoch. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie síce na vec aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov (použil správne právne normy), avšak tieto už nesprávne interpretoval. Právny záver súdu, že v danej veci nebolo možné na odmeňovanie žalobkyne aplikovať ustanovenie § 120 Zákonníka práce, z dôvodu, že vnútorné predpisy žalovanej obsahovali odlišnú právnu úpravu odmeňovania duchovných (hoci rozpornú s cit. ustanovením), a teda mali pred ustanoveniami Zákonníka práce absolútnu prednosť, nebol podľa odvolacieho súdu správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s názorom žalobkyne, že v danej veci vnútorné predpisy žalovanej (Zásady ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v znení opravy oznámenia publikovaného v zbierke cirkevnoprávných predpisov žalovanej, účinných od 01. 01. 2020, v ktorých boli upravené platy duchovných, ich kategorizácia a forma odmeňovania) sú v rozpore s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, ktorého zákonné vyjadrenie sa nachádza v § 120 Zákonníka práce upravujúcim minimálne mzdové nároky, a s ktorým sú tiež v rozpore. Tento rozpor spočíva v tom, že predmetné zásady a platové dekréty určovali žalobkyni nižšiu mzdu = 700 eur, resp. = 715 eur, než by jej prináležala podľa § 120 ods. 4 Zákonníka práce. Inak povedané, vnútorné predpisy žalovanej, upravujúce odmeňovanie duchovných, sú v rozpore s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky v tej časti, v ktorej úprava mzdy duchovných odporuje minimálnym mzdovým nárokom podľa § 120 Zákonníka práce. Ustanovenie § 120 Zákonníka práce je potom kogentným ustanovením (viď.... „Zamestnávateľ, je povinný zamestnancovi poskytnúť mzdu najmenej v sume minimálneho mzdového nároku...”) a je premietnutím článku 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky do oblasti odmeňovania zamestnancov, podľa ktorého má zamestnanec právo na spravodlivú odmenu za vykonanú prácu. Hoci ustanovenie § 3 ods. 3 Zákonníka práce ponecháva cirkvám úpravu ich pracovnoprávných vzťahov na vnútorné predpisy tej - ktorej cirkvi, (vrátane úpravy odmeňovania duchovných) s tým, že táto úprava má potom prednosť pred úpravou Zákonníka práce, avšak ani táto úprava zároveň nesmie byť v rozpore so všeobecnými záväznými právnymi predpismi (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 308/1991 Zb.), a teda nesmie byť v rozpore ani so Zákonníkom práce (minimálne s jeho kogentnými ustanoveniami). Inak povedané, vnútorná úprava odmeňovania duchovných má síce prednosť pred úpravou odmeňovania Zákonníka práce, avšak len potiaľ, pokiaľ neodporuje (nie je v rozpore) so všeobecnými záväznými právnymi predpismi (v danom prípade za všeobecne záväzný právny predpis možno považovať aj Zákonník práce, minimálne v jeho kogentných ustanoveniach).

2.2. Aj samotný Zákonník práce vylučuje aplikáciu niektorých jeho ustanovení na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, kedy napr. vo svojom ustanovení § 52a výslovne upravuje, že na takéto pracovnoprávne vzťahy sa nevzťahujú ustanovenia o pracovnom čase a o kolektívnych pracovnoprávných vzťahoch. Ustanovenie § 52a Zákonníka práce je teda aktuálne jediným ustanovením Zákonníka práce, ktorý ustanovuje inak, t. j. obmedzuje subsidiárnu pôsobnosť Zákonníka práce s tým, že na pracovnoprávne vzťahy duchovných sa nevzťahujú ustanovenia o pracovnom čase a o kolektívnych pracovnoprávných vzťahoch, (čo je dané jedinečným charakterom výkonu duchovenskej činnosti skôr ako poslania než klasického zamestnania). Na druhej strane uvedené zároveň potvrdzuje, že zvyšné (minimálne kogentné) ustanovenia Zákonníka práce (teda aj § 120 ZP) je potrebné na pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských

spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, aplikovať a s týmito (kogentnými ustanoveniami Zákonníka práce) nesmú byť potom v rozpore ani vnútorné predpisy danej cirkvi upravujúce tieto otázky odlišne. Inak povedané, vnútorné predpisy cirkvi môžu odchyľne (od ustanovení Zákonníka práce) upravovať aj oblasť odmeňovania duchovných, avšak spôsobom, aby tieto neodporovali (minimálne) kogentným ustanovením Zákonníka práce ako všeobecne záväzného právneho predpisu. Citované ustanovenie § 3 ods. 3 Zákonníka práce nemožno podľa názoru odvolacieho súdu vykladať tak, že vnútorné predpisy cirkvi môžu pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkvi a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť upravovať akokoľvek svojvoľne, bez zreteľa na dodržiavanie kogentných ustanovení iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Nemožno potom bez ďalšieho prijať právny záver súdu prvej inštancie, že bez ohľadu na všetko, pre zamietnutie žaloby žalobkyne postačovalo, že žalovaná si odmeňovanie upravila odlišne od Zákonníka práce svojimi vnútornými predpismi, a teda že takáto úprava má potom bez ďalšieho prednosť pred inými všeobecne záväznými právnymi predpismi (t. j. aj v situácii, že by bola s nimi v rozpore). Naviac aplikáciu ustanovení Zákonníka práce (v časti minimálnych mzdových nárokov) výslovne nevylučujú ani samotné vnútorné predpisy žalovanej (zásady ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v znení opravy oznámenia publikovaného v zbierke cirkevnoprávných predpisov žalovanej, účinné od 01. 01. 2020). Možno potom uzavrieť, že vnútorné predpisy žalovanej mohli odlišne (od Zákonníka práce) upravovať odmeňovanie duchovných, avšak len potiaľ, pokiaľ takáto vnútorná úprava odmeňovania nebola v rozpore s inými všeobecnými záväznými právnymi predpismi (predovšetkým v rozpore s kogentnými ustanoveniami Zákonníka práce).

2.3. Vzhľadom na uvedené je odvolací súd názoru, že na odmeňovanie duchovných je možné aplikovať ustanovenia Zákonníka práce o odmeňovaní (teda i kogentné ustanovenie § 120). Tento názor podporuje aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 211/96, podľa ktorého v prípade odmeňovania a náhrady mzdy, prípadne iných majetkových nárokov zamestnancov nejde o zásah do vnútornej autonómie cirkvi a jej rozhodovacej právomoci. V prípade týchto alebo obdobných majetkových nárokov vystupuje do popredia súkromnoprávny charakter cirkvi ako právnickej osoby, ktorá má určité záväzky voči právnickým osobám alebo fyzickým osobám a tieto osoby majú mať rovnaké postavenie pred zákonom. V danej veci, vzhľadom na pracovné zaradenie žalobkyne, ktoré v rozhodnom období zodpovedalo stupňu náročnosti 4 (toto zaradenie žalovaná nespochybnila), potom patrilo minimálny mzdový nárok mesačne vo výške 928 eur (brutto) - pri koeficiente 1,6. Rozdiel medzi minimálnym mzdovým nárokom (a nárokom podľa platového dekrétu) za mesiace január až august 2020 bol teda 228 eur mesačne brutto a za mesiace september a október 2020 bol 213 eur mesačne brutto (spolu za obdobie od 01. 01. 2020 do 31. 10. 2020 vo výške 2.250 eur brutto). Vzhľadom k tomu, že odvolací súd bol názoru, že úprava minimálnych mzdových nárokov sa v rozhodnom období vzťahovala aj na odmeňovanie duchovných u žalovanej, a keďže v danej veci (pri nespornom skutkovom stave) sporným zostalo len toto právne posúdenie veci, odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (§ 388 CSP) tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2.4. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu priznal žalobkyni proti žalovanej v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov (prvoinštančného a odvolacieho) konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), pričom jeho prípustnosť odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Dovolateľka žiada, aby Najvyšší súd rozhodol o otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená: „Má sa cirkev pri určení minimálnych mzdových požiadaviek a zaradenia zamestnancov cirkvi do skupín náročnosti riadiť výlučne Zákonníkom práce, alebo si toto môže určiť v rámci autonómie vnútornými predpismi cirkvi?“ Nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu spočíva v tom, že právny záver vyvedený zo skutkového stavu je v rozpore so zákonnou úpravou princípu subsidiarity, ktorá vyplýva zo Zákonníka práce. Dovolateľka má za to, že „princíp subsidiarity“ je potrebné vykladať oveľa širšie, ako to odvolací súd uviedol vo svojom rozhodnutí. Pre špecifické postavenie cirkvi je potrebné brať do úvahy ich autonómne postavenie a právo individuálne si upraviť svoje práva a povinnosti vo vnútorných predpisoch cirkvi. Cirkev je oprávnená určiť kategorizáciu

úroveň duchovných, ako aj pripadajúcu mzdu s ohľadom na ďalšie výhody, ktoré duchovným prináležia bez aplikácie § 120 Zákonníka práce.

3.2. Dovolateľka žiada najvyšší súd, aby v zmysle § 449 ods. 1 ods. 2 a § 450 CSP vydal nasledovný rozsudok: „Súd zrušuje Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 14CoPr/1/2024 zo dňa 22. 10. 2024 a vec vracia na ďalšie konanie. Žalovanému sa priznáva nárok na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania v celom rozsahu.“ Pokiaľ dovolací súd bude mať za to, že nápravu nemožno dosiahnuť zrušením uvedených rozhodnutí navrhuje, aby najvyšší súd zmenil napadnuté rozhodnutie žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania pre súdom prvej inštancie, náhradu trov odvolacieho konania a náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že zásady a platové dekréty žalovaného sú však v rozpore s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, pretože sú v rozpore s § 120 ods. 4 Zákonníka práce upravujúcim minimálne mzdové nároky podľa stupňa náročnosti práce. Aplikácia § 120 Zákonníka práce na mzdu žalobkyne a jej pracovnoprávny vzťah vyplýva tak priamo z článku 36 od. 1 písm. a) Ústavy SR. Dodávame, že predmetné zásady a platové dekréty žalovaného sú rozpore aj s článkom 12 ods. 1 Ústavy SR garantujúcim rovnosť v právach. Vnútorne predpisy cirkvi však nesmú byť ani v rozpore so všeobecnými záväznými právnymi predpismi ako vyplýva z § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/1991 Zb. Zásady a platové dekréty žalovaného sú však v rozpore s § 120 ods. 4 Zákonníka práce, ktorý ako vyvodil odvolací súd je kogentnej povahy. Podľa § 1 ods. 6 Zákonníka práce, možno podmienky zamestnávania vyplývajúce zo Zákonníka práce alebo iného pracovnoprávneho predpisu upraviť len výhodnejšie, ak to Zákonník práce alebo iný pracovnoprávny predpis nezakazuje, alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchýliť. Akákoľvek individuálna úprava musí zohľadňovať toto pravidlo. To však nebolo naplnené, pretože mzda žalobkyne bola nižšia (nevýhodnejšia), než jej prináleží pri aplikácii § 120 ods. 4 Zákonníka práce. Na základe vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu uvedené v napadnutom rozhodnutí sú správne a založené na správnom právnom posúdení veci. Žalobkyňa žiada najvyšší súd, aby dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol a priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Dovolateľka vo svojom vyjadrení uviedla, že žalovaná sa snažila zvyšovať kvalitu života a znižovať náklady duchovných tak, že im poskytuje bývanie, ktoré by práve z minimálnej mzdy nedokázali zaplatiť a ich životná úroveň by sa zhoršila. Ak je cieľom zlepšenie životnej úrovne zamestnancov, tak v tom prípade je postoj žalobkyne nesprávny. Žalovaná využila všetky svoje možnosti, aby sa duchovní mohli venovať svojmu poslaniu, a aby sa im skvalitnil život.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. V zmysle § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia, pričom právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnú

normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne iba tá právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

11. Najvyšší súd konštantne judikuje vo svojich rozhodnutiach, že len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Treba zdôrazniť, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za výsledok v spore, pretože záver súdu o tom, či strana sporu (ne)uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v tom-ktorom spore zaťažovalo, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych skutkových okolnostiach, ktoré súd posudzuje v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov. Pri hodnotení dôkazov nemožno dovolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré dovolateľ namietal. Dovolací súd totiž nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku, a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priečiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017).

12.1. Záver o tom, či dovolateľkou tvrdená právna otázka predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver dovolacieho súdu (rovnako ako to platí aj pre ostatné podmienky prípustnosti dovolania), pričom dovolací súd tento záver konštatuje pri zohľadnení skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštalácie a „nosných“ dôvodov uvedených v rozhodnutí odvolacieho súdu, (t. j. dôvodov, pre ktoré odvolací súd rozhodol tak, ako rozhodol) v nadväznosti na dovolateľmi predloženú právnu argumentáciu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom napr. 3Obdo/28/2018). Sama polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v

zmysle § 432 CSP.

13. Dovolateľka v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) uviedla právnu otázku: „Má sa cirkev pri určení minimálnych mzdových požiadaviek a zaradenia zamestnancov cirkvi do skupín náročnosti riadiť výlučne Zákonníkom práce, alebo si toto môže určiť v rámci autonómie vnútornými predpismi cirkvi?“ Nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu videla v tom, že právny záver vyvodený zo skutkového stavu je v rozpore so zákonnou úpravou princípu subsidiarity, ktorá vyplýva zo Zákonníka práce.

14. Je potrebné uviesť, že takto dovolateľkou zadefinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý by nebolo požiadavke žalovanej vyhovie.

14.1. Dovolací súd podotýka, že odvolací súd svoje rozhodnutie okrem iného založil na tom, že v danej veci vnútorné predpisy žalovanej (Zásady ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v znení opravy oznámenia publikovaného v zbierke cirkevnoprávných predpisov žalovanej, účinných od 01. 01. 2020, v ktorých boli upravené platy duchovných, ich kategorizácia a forma odmeňovania) sú v rozpore s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, ktorého zákonné vyjadrenie sa nachádza v § 120 Zákonníka práce upravujúcim minimálne mzdové nároky, a s ktorým sú tiež v rozpore. Teda vnútorné predpisy žalovanej upravujúce odmeňovanie duchovných, sú v rozpore nielen s § 120 Zákonníka práce, ale najmä s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

14.2. Dovolací súd má za to, že predmetná dovolacia otázka sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkala takého záveru, výlučne na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. V danom prípade okrem iného odvolací súd dospel k záveru, že aplikáciu ustanovení Zákonníka práce (v časti minimálnych mzdových nárokov) výslovne nevylučujú ani samotné vnútorné predpisy žalovanej (zásady ECAV na Slovensku č. 1/2020 k odmeňovaniu duchovných v znení opravy oznámenia publikovaného v zbierke cirkevnoprávných predpisov žalovanej, účinné od 01. 01. 2020). Odvolací súd konštatoval, že vnútorné predpisy žalovanej mohli odlišne (od Zákonníka práce) upravovať odmeňovanie duchovných, avšak len potiaľ, pokiaľ takáto vnútorná úprava odmeňovania nebola v rozpore s inými všeobecnými záväznými právnymi predpismi. V otázkach mzdy a mzdových nárokov musia podľa odvolacieho súdu aj vnútorné predpisy cirkvi a náboženských spoločností zohľadňovať rovnosť pred zákonom, a teda rešpektovať článok 36 Ústavy.

15. Je teda zrejmé, že otázka, či cirkev pri určení minimálnych mzdových požiadaviek a zaradenia zamestnancov cirkvi do skupín náročnosti riadiť výlučne Zákonníkom práce, nie je otázkou, iba od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nakoľko odvolací súd dospel po vyhodnotení skutkového stavu k záveru, že ustanovenia Zákonníka práce (v časti minimálnych mzdových nárokov) výslovne nevylučujú ani samotné vnútorné predpisy žalovanej, ako aj k záveru, že vnútorné predpisy žalovanej upravujúce odmeňovanie duchovných, sú v rozpore nielen s § 120 Zákonníka práce, ale najmä s článkom 36 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.

15.1. Z uvedeného tak vyplýva, že takto dovolateľkou nastolená otázka má v danom prípade povahu akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Predložená dovolacia argumentácia tak nepredstavuje vymedzenie kardinálnej právnej otázky spôsobom predpokladaným v § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

16. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

17. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom

rozsahu.

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.